

www.oljan.fo

Jan Müller

02 - 01 - 2013

Brúk fyri olju og gassi leingi aftrat

1,3 milliard fólk í heiminum hava framhaldandi ikki atgongd til streym. Tí fer norsk olja og gass framhaldandi at verða nógv eftirspurt um 40 ár sigur forkvinnan í norska felagnum Norsk Olje og Gass, sum er fakfelagið hjá oljuídnaðinum í Norra. Gro Brækken, forkvinna í stóra oljufelagsskapinum, sum umboðar oljufeløg og oljuídnaðarfyrirøkur kring alt Norra, sigur, at varandi høgir oljuprísir og nýggj oljufund hava havt við sær, at bjartskygni í oljuvinnuni er stórt, hóast útlitini á heimsmarknaðinum eru myrk. Virkseimið á norska landgrunninum fer framvegis at vera høgt og vaksa tey næstu árin. Nýggjar oljukeldur skulu byggjast út, og verandi framleiðslueindir skulu umvælast, útbyggjast og nútímansgerast. Heimurin er framhaldandi bundin av, at tað verða funnin nýggj felt, og at tað verður framleidd olja og gass. Og Norra hevur sera góðar umstøður at geva sítt íkast til hesa gongd sigur norsk oljustjórin í eini viðmerking nú við árslok. Hon sigur víðari, at norsk olju- og gassídnaðurin er við til at veita orku, sum heimurin hevur tørv á. Hann er við til at tryggja framtíðar orkuveiting. Í Norra hevur henda gongd við sær vaksandi virðisøking og arbeiðspláss. Tí er Norra í eini hepnari serstöðu í dagsins Europa. Felagið Norsk Olje og Gass, sum er systurfelag til tað føroyska FOÍB, Føroya Oljuídnaðarbólkur, hevur júst lagt fram sítt konjunkturbarometur. Har sæst, at iløgurnar mátaðar í føstum 2012 prísnum fara at vaksa úr umleið 184 milliardum krónum í ár til 205 milliardir í 2017. Mugu troyta tilfeingið Norðsjógvurin telur framvegis mest, tá tað um norsku oljuiløgurnar ræður, men bæði Norskahavið og Barentshavið fáa støðugt meira at siga. Norska felagið vónar, at oljumeningin fer at spjaða seg framvið allari strondini, og tað sær fram til, at nýggj leitið í Barentshavinum og við Jan Mayen verða latin upp fyri leiting, og felagið heldur tað fer at bera til ábyrdarfult at korleggja økini uttan fyri Lofoten, Vesterålen og Senja.

Norðari parturin av Norra hefur tørv á tí vitamininnspræning, sum olju- og gassvirksemið kann geva har sigur Gro Brækken. Hetta snýr seg um, at landsluturin kann troyta sítt egna nátturutilfeingi. Vit ynskja at at fáa hesi tilfeingi inn í eitt tjóðskaparligt perspektiv og gera tey norðastu fylkini til fullgildugar limir av norska olju- og gassídnaðinum. Henda menning skal eisini geva sítt íkast til heimsins orkuframleiðslu. Tann seinasta IEA frágreiðingin vísir, at tað framhaldandi eru 1,3 milliardir fólk í heiminum, sum ikki hava atgongd til elorku. Tað er ein stór avbjóðing at loysa henda trupulleikan í einum heimi, har fólkavøxsturin eisini er stórur. Hetta snýr seg um at geva fólki møguleikar til eitt betri lív. Í botn og grund snýr hetta seg um solidaritet, sigur oljuforkvinnan og heldur fram - Fleiri kundar enn vinir Tá vit eru mitt í kjakinum um orku, verðurlag og umhvørvi hugsu eg oftani, at oljuídnaðurin sermerkir seg við, at hann hefur fleiri kundar enn vinir. Vit kunu ikki lata eyguni ella oyruni aftur fyri tí virksemin, sum finst í okkara heimi fyri at minka um støðuna, har vit eru so bundin av olju og gassi. Ti vilja vit geva kjakinum fakta og realismu. Gro Brækken sigur víðari - Menningin á orkumarknaðinum fram til 2050 má í støðugt størri mun laga seg til veðurlagsavbjóðingarnar. Á altjóða støði er politisk semja um, at fyrirbygging av veðurlagsbroytingum ger tað neyðugt at avmarka hitavøxsturin til 2 stig Celsius. Út frá hesi fortreyt metir altjóða orkustovnurin IEA, at fossilar orkukeldur í 2050 framhaldandi fara at standa fyri 45% av heimsins orkuveiting. Olju- og gasstilfeingið á norska landgrunninum hava skapað grundarlag fyri eini hátøkniligari og altjóða kappingarførari vinnu, sum beinleiðis og óbeinleiðis skapar 250.000 arbeiðspláss. Aftrat hesum koma ringárin orsakað av oljupengunum, sum staturin brúkar. Misskilja IEA Monghalda, at tann seinasta frágreiðingin frá IEA mælir til, at stórur partur av orkutilfeinginum verður liggjandi í undirgrundini. Hetta er ein misskiljing, og tað hevði verið eitt stórt mistak, um tað hendi, tí tað hevði havt við sær eina stóra orkukreppu á framleiðslusíðuni. Norskt nátúrgass er umleið 70% reinari enn kol. Av teimum fossilu brennievnum er tað tí kolið, sum eigur at vera liggjandi í undirgrundini. Hetta hendir ikki í dag, og tað er góð orsök til at seta spurnartekin við nýtsluna av koli. Hyggja vit at fossilu orkukeldunum, so hefur vøxsturin verið størstur í kolanýtsluni. Í 2011 útgjórði kol 30,3% av samlaðu orkuveitingini, tað hægsta síðani 1969. Tíbetur síggja vit størsta vøxsturin í teimum varandi orkukeldunum seinastu 10 árin. Varandi orka týðningarmikil men! Í 2011 var vøxsturin í nýtsluni av vatnorku 1,6%, meðan vøxsturin á øðrum varandi orkukeldum var 13,2%. Hóast stóran vøxstur, so er orka frá varandi orkukeldum framvegis lág. Fossil orka nøktaði í 2011 umleið 87% av orkueftirspurninginum í heiminum. Samanumtikið so standa kommersiellar keldur so sum vindur, sól, geotermisk orka, bioorka og burturkast til forbrenning fyri einans 2% av heimsins orkunýtslu. Taka vit vatnorkuna við stendur varandi orkan fyri 8,5%. Í Norsk Olje og Gass gleðast vit um øll framstig, sum henda innan varandi orku. Um somu tíð viðurkenna vit, at heimurin framhaldandi hefur tørv á olju og gassi. Ídnaðurin hefur ábyrgdina av at veita orkuna og av, at tað, sum verður framleitt verður latið sambært strangastu krøvunum til trygd og við minst møguligum skaða á

veðurlag og umhverfi, sigur Gro Brækken, forkvinna í norska reiagnum Norsk Olje og Gass, rundan um nýggjársléitið. Mynd Gro Brækken, forkvinna í Norsk Olje og Gass.